

DE GIFTIGE PEN



Agatha Christie®

Agatha Christie (1890-1976) wordt vaak de 'koningin van de misdaad' genoemd. Al even beroemd als zichzelf werden haar scheppingen: de Belgische detective Hercule Poirot, de slimme, oude Miss Marple en het speurderspaar Tommy en Tuppence. Agatha Christie is, met ruim 3,2 miljard verkochte exemplaren, de bestverkopende auteur aller tijden.

Agatha Christie

De giftige pen



the house of books

The Moving Finger © 1942 Agatha Christie Limited. All rights reserved.
AGATHA CHRISTIE © and MISS MARPLE © and the Agatha Christie signature are
registered trademarks of Agatha Christie Limited in the UK and/or elsewhere.
All rights reserved.

De giftige pen © 2017 Agatha Christie Limited.

All rights reserved.

Vertaling: L. de Tombe

Under exclusive license to Overamstel uitgevers bv

Omslagontwerp: baqup

Typografie: Crius Group

ISBN 978 90 443 5283 2

ISBN 978 90 443 5284 9 (e-book)

NUR 331

www.thehouseofbooks.com

www.overamstel.com

OVERAMSTEL

uitgevers

The House of Books is een imprint van Overamstel uitgevers bv

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Hoofdstuk 1

Toen de dokters mij tenslotte uit het gips hadden gehaald en naar hartelust met me hadden gesold, de zusters me zoetjes aan weer hadden geleerd mijn ledematen te gebruiken en ik tot misselijk wordens toe hun tegen mij gebezigde babytaaltje had moeten aanhoren, kwam Marcus Kent met de mededeling dat ik buiten moest gaan wonen.

‘Gezonde lucht, een rustig leven, niets om handen – dat hebt u nodig. Uw zuster zal wel voor u zorgen. Niets doen dan eten, slapen en zoveel mogelijk een planteleven leiden.’

Ik vroeg hem niet of ik ooit weer zou kunnen vliegen. Er zijn van die vragen die je niet stelt – uit angst voor het antwoord. Zo had ik gedurende de afgelopen vijf maanden ook nooit gevraagd of ik gedoemd zou zijn mijn hele verdere leven plat op mijn rug te liggen. Ik was bang voor de met gehuichelde opgewektheid gegeven geruststelling van de zuster: ‘Kom, kom, wat is dat nu voor een vraag! Zulke praatjes willen we van onze patiënten niet horen!’

Dus had ik niets gevraagd – en het was in orde gekomen. Een hulpeloze invalide zou ik niet zijn. Ik kon mijn benen bewegen, ik kon staan en eindelijk een paar passen lopen – en zo ik me al voelde als een op avontuur beluste baby die leert ronddribbelen met knikkende knietjes en wankale voetjes, dan was dat alleen zwakte en onwennigheid die wel zouden overgaan.

Marcus Kent is een goede dokter en hij beantwoordde mijn onuitgesproken vraag.

‘U wordt weer helemaal beter,’ zei hij. ‘Tot afgelopen dinsdag bij het laatste onderzoek waren we er niet zeker van, maar nu kan ik het u definitief zeggen. Maar – het zal een langdurige geschiedenis worden. Een lange en – als ik het zeggen mag – vervelende geschiedenis. Als het een kwestie is van genezen van zenuwen en spieren, moeten de hersens het lichaam helpen. Elke vorm van ongeduld, alle gepieker zullen u weer achteruitzetten. En wat u ook doet, niet “té gauw beter willen worden”. Met al die dingen helpt u uzelf weer het ziekenhuis in. U moet kalmpjes aan doen, in een rustig tempo. Niet alleen uw lichaam moet herstellen, maar ook uw zenuwen zijn verzwakt, doordat u zo lang verdovende middelen hebt moeten slikken.

Daarom raad ik u aan: zoek een huis ergens buiten, houd u bezig met de plaatselijke politiek, verdiep u in de dorpschandaaltjes en het dorpsgeroddel. Interesseer u in alle opzichten voor uw burens. Als ik u was, zou ik ergens heen gaan waar u geen vrienden hebt.’

Ik knikte. ‘Daar had ik zelf ook al aan gedacht,’ zei ik.

Ik zou me niets ondraaglijkers kunnen voorstellen dan op elk uur van de dag binnenvallende kennissen, boordevol sympathie, maar nog meer vervuld van hun eigen zaken.

‘Maar Jerry, je ziet er patent uit – vinden jullie ook niet? Beslist. Lieve jongen, nu móét je toch eens horen – wat denk je dat Buster heeft uitgehaald?’

Nee, allemaal niets voor mij. Honden zijn verstandig op dat punt. Die kruipen weg in een rustig hoekje om hun wonden te likken en komen niet voor de dag of ze moeten weer helemaal genezen zijn.

Zo kwam het dat Joanna en ik, na een min of meer lukrake selectie van de enthousiaste lofredes van makelaars betreffende allerlei over het Britse eiland verspreide woningen, onze keuze lieten vallen op Little Furze, Lymstock, als een van de ‘mogelijkheden’ om te bezichtigen, voornamelijk omdat we nog nooit in Lymstock waren geweest en niemand daar in de buurt kenden.

En toen Joanna Little Furze zag, besliste ze op staande voet dat het precies het huis was dat we zochten.

Het was een wat stijf, laag wit huis – iets meer dan een halve kilometer buiten Lymstock gelegen – met een aflopende, lichtgroen geschilderde veranda in ouderwetse stijl en een aardig uitzicht over het glooiende heidelandschap, met links beneden de torenspits van het dorpje.

Het was sinds lang het eigendom geweest van de ongetrouwde dames Barton, van wie alleen Emily, de jongste, nog was overgebleven. Juffrouw Emily Barton was een charmant oud dametje, dat op ongelofelijke wijze in haar huis paste. Op zachte, verontschuldigende toon legde zij Joanna uit dat ze nooit eerder haar huis had verhuurd, dat ze er werkelijk nooit aan zou hebben *gedacht* zoiets te doen, ‘maar zie je, lieve kind, alles is tegenwoordig *zo anders* – de belasting natuurlijk en dan mijn effecten, die ik altijd *zo safe* dacht, de bankdirecteur *zelf* had ze me aanbevolen, maar ze schijnen absoluut niets op te brengen tegenwoordig – buitenlands natuurlijk! En dat maakt het werkelijk allemaal zo moeilijk. Het is (en ik ben er zeker van, lieve kind, dat je me zult begrijpen en er niet beledigd door zult zijn, je ziet er zo vriendelijk uit) natuurlijk geen prettig idee je huis te moeten verhuren aan vreemden – maar er *moet* iets worden gedaan, en nu ik u heb gezien zal ik *blij* zijn ú hier te weten – het huis heeft jong leven nodig, weet u. En ik moet u bekennen, dat ik er voor terugschrok hier mannen te hebben!’

Op dat moment moest Joanna wel met mij voor de dag komen. Juffrouw Emily nam het nogal goed op.

‘O, hemeltje! Wat treurig! Een vliegongeluk? Die dappere jongens. Maar uw broer zal toch nagenoeg invalide zijn...’

Deze gedachte scheen het lieve oude dametje gerust te stellen. Naar alle waarschijnlijkheid zou ik me niet te buiten gaan aan het soort grove mannelijke bezigheden die Emily Barton vreesde. Ze informeerde bedeesd of ik rookte.

‘Als een schoorsteen,’ zei Joanna. ‘Trouwens,’ gaf ze te kennen, ‘ik ook.’

‘Natuurlijk, natuurlijk. Wat dom van me. Ik ben bang dat ik niet

met mijn tijd ben meegegaan, weet u. Mijn zusters waren allemaal ouder dan ik en mijn lieve moeder is zevenennegentig geworden – denk u eens in – en zij was erg kieskeurig. Ja, ja, tegenwoordig rookt iedereen. Alleen, asbakjes zijn er niet in huis.’

Joanna zei dat we massa’s asbakken zouden meebrengen en voegde er met een glimlach aan toe: ‘We zullen heus geen as en sigarettenpeukjes over uw mooie meubels strooien, dat beloof ik u. Over zoiets kan ik me zelf ook zo kwaad maken.’

Dus was alles voor elkaar en we huurden Little Furze voor de tijd van zes maanden, met een optie voor nog drie maanden, en Emily Barton vertelde aan Joanna dat zijzelf het erg naar haar zin zou hebben, want ze huurde kamers bij haar vroegere dienstbode, ‘mijn trouwe Florence’, die getrouwd was ‘na vijftien jaar bij ons te zijn geweest. Zo’n lief meisje, haar man is bouwvakker. Ze hebben een aardig huisje in de Hoogstraat en twee mooie kamers op de bovenste verdieping, waar ik het *erg* naar mijn zin zal hebben, en Florence vindt het zó prettig dat ik kom.’

Zo leek alles op hoogst bevredigende wijze opgelost, het contract werd getekend en Joanna en ik installeerden ons kort daarop in Lymstock; Emily Bartons dienstbode, Partridge, had erin toegestemd bij ons te blijven en dus werd er goed voor ons gezorgd, met hulp van een ‘meisje’, dat elke morgen kwam en dat niet helemaal wijs leek, maar wel vriendelijk.

Partridge, een schraal en zuur vrouwspersoon van middelbare leeftijd, kookte bewonderenswaardig, en hoewel een laat diner haar goedkeuring niet wegdroeg (juffrouw Emily had de gewoonte gehad niet veel anders te nuttigen dan een gekookt eitje), paste zij zich toch bij onze gebruiken aan en ging zelfs zover, toe te geven dat ze wel kon zien dat ik op krachten moest komen.

Toen we ons geïnstalleerd hadden en een week op Little Furze waren, kwam juffrouw Emily Barton plechtig haar kaartje afgeven. Haar voorbeeld werd gevolgd door mevrouw Symmington, de vrouw van de advocaat, juffrouw Griffith, de zuster van de dokter,

mevrouw Dane Calthrop, de domineesvrouw, en meneer Pye van Prior's End.

Joanna was zeer onder de indruk.

'Ik wist niet,' zei ze met ontzag in haar stem, 'dat mensen *werkelijk* nog kaartjes afgaven.'

'Dat komt, lieve kind,' zei ik, 'omdat je niets van het buitenleven af weet.'

'Nonsens. Ik heb massa's weekends doorgebracht bij mensen die buiten wonen.'

'Dat is lang niet hetzelfde,' zei ik.

Ik ben vijf jaar ouder dan Joanna. Ik kan me het grote witte huis uit mijn kinderjaren – enigszins vervallen en slordig, met een tuin die zich tot aan de rivier uitstreckte – nog heel goed voor de geest halen. Ik herinner me dat ik – als de tuinman het niet zag – onder de netten kroop die over de frambozenstruiken waren gespannen. Ik ruik nog de stoffige geur van de stal, waar ergens het geluid van paardenhoeven weerklonk, en ik zie nog de oranje kat rondlopen.

Maar toen ik zeven was en Joanna twee gingen we in Londen bij een tante wonen, en sindsdien brachten we onze kerst- en paasvakanties door met pantomimes, schouwburgen en bioscopen en uitstapjes naar Kensington Gardens met boten en later naar ijsbanen. In augustus werden we meegenomen naar een of ander hotel aan zee.

Al peinzend hierover zei ik nadenkend tegen Joanna, met een gevoel van wroeging, toen ik besepte wat een egoïstische, zelfzuchtige invalide ik was geworden: 'Ik ben bang dat dit geen leuke tijd voor jou zal worden. Je zult alles zo missen.'

Want Joanna is erg knap en vrolijk en ze houdt van dansen en cocktails, van liefdesgeschiedenissen en racewagens.

Joanna lachte en zei dat ze het helemaal niet erg vond.

'Om je de waarheid te zeggen ben ik blij er eens uit te zijn. Ik had echt meer dan genoeg van de hele klik, en hoewel je niet met

me wilt meevoelen, trek ik me die kwestie met Paul erg aan. Het zal een hele tijd duren voor ik er overheen ben.'

Ik stond daar sceptisch tegenover. Joanna's liefdesgeschiedenissen hebben altijd hetzelfde verloop. Ze heeft een dwaze bevestiging voor de een of andere ruggengraatloze jongeman die zich verbeeldt een miskend genie te zijn. Ze luistert naar zijn eindeloze klaagzangen en werkt als een paard om hem recht te doen wedervaren. Als hij zich dan ondankbaar toont, is ze diep gekwetst en beweert dat haar hart is gebroken – tot de volgende sombere jongeman op het toneel verschijnt, wat gewoonlijk ongeveer drie weken later is!

Dus nam ik Joanna's gebroken hart niet al te ernstig op. Maar ik zag wel dat het buitenleven een soort nieuw spelletje was voor mijn aantrekkelijke zuster.

'In elk geval,' zei ze, 'past mijn kleding hier wel, vind je niet?'

Ik bestudeerde haar kritisch en kon het niet met haar eens zijn.

Joanna was gekleed (door Mirotin) voor *le sport*. Dat wil zeggen, ze droeg een rok met overdreven en onzinnige ruiten. Deze was heel nauw, en de bovenste helft van haar lichaam was bedekt door een belachelijk klein jumpertje met grote mouwen in een Tirooms patroon. Ze droeg natuurlijk zijden kousen en een paar onberispelijke maar splinternieuwe wandelschoenen.

'Nee,' zei ik, 'het is allemaal *helemaal fout*. Je zou een heel oude tweedrok aan moeten hebben, liefst vuilgroen of vaalbruin. Daarbij zou je een leuke kasjmier jumper moeten dragen, misschien ook een wollen vest, en een vilten hoed en dikke kousen en oude schoenen. Dan en dan alleen zou je in de Lymstockse Hoogstraat passen en er niet onmiddellijk opvallen, zoals nu.' Ik voegde eraan toe: 'Je gezicht lijkt trouwens ook naar niets.'

'Wat mankeert er dan aan? Dit is nota bene mijn "landelijke make-up nr. 2"!'!

'Precies,' zei ik. 'Als je in Lymstock woonde, zou je alleen maar een beetje poeder op je gezicht hebben voor het glimmen en misschien een *tikje* lippenstift – niet zo erg vaardig aangebracht – en je

zou vrijwel zeker je natuurlijke wenkbrauwen hebben, in plaats van maar een kwart ervan.’

Joanna giechelde en scheen het heel vermakelijk te vinden.

‘Denk je dat ze me verschrikkelijk zullen vinden?’ vroeg ze.

‘Nee,’ zei ik. ‘Alleen maar vreemd.’

Joanna was de kaartjes weer gaan bestuderen die onze bezoekers hadden achtergelaten. Alleen de domineesvrouw was zo gelukkig – of misschien ongelukkig – geweest Joanna thuis te treffen.

Joanna mompelde: ‘Het lijkt wel een beetje op “Een gelukkige familie”, vind je niet? Mevrouw De Wet, de vrouw van de advocaat, juffrouw Pil, de dochter van de dokter, enz.’ Ze voegde er enthousiast aan toe: ‘Ik geloof vast dat dit een aardig plaatsje is, Jerry! Zo grappig en lief en ouderwets! Je kunt je gewoon niet indenken dat hier iets lelijks of gemeens zou kunnen gebeuren, vind je wel?’

En hoewel ik besepte dat het eigenlijk onzin was wat ze beweerde, stemde ik met haar in. In een plaatsje als Lymstock kon niets lelijks of gemeens gebeuren. Het is vreemd te bedenken dat we precies een week daarna de eerste brief ontvingen.

2

Ik zie dat ik helemaal verkeerd ben begonnen. Ik heb geen beschrijving gegeven van Lymstock, en je kunt onmogelijk mijn verhaal begrijpen zonder een voorstelling van Lymstock te hebben.

Om te beginnen reiken de wortels van Lymstock tot in het verre verleden. Ongeveer ten tijde van de inval van de Noormannen was Lymstock een plaats van aanzien. Dit was hoofdzakelijk van kerkelijke aard. Het had een klooster en een lange reeks van eierzuchtige en machtige priors. Lords en baronnen in de omgeving verzekerden zich van een plaatsje in de hemel door gedeelten van hun landerijen aan het klooster na te laten. Het klooster van Lymstock werd rijk en machtig en was vele eeuwen lang een gezaghebbende instelling

in het land. Tijdens de regering van Hendrik de Achtste moest het echter het lot van alle kloosters van die tijd ondergaan. Sindsdien werd de stad overheerst door een kasteel. Het was nog steeds een aanzienlijke stad; zij had rechten, privileges en rijkdom.

Totdat, in zeventienhonderdzoveel, Lymstock door de vloedgolf van de vooruitgang in verval geraakte. Het kasteel werd gaandeweg een ruïne. Spoorwegen noch hoofdwegen deden Lymstock aan. Het veranderde in een provinciaal marktstadje, onbelangrijk en vergeten, met een glooiend heideland erachter en vredige boerderijen en akkers eromheen.

Eens per week was er markt, en dan kwam je overal op de wegen en paden vee tegen. Twee keer per jaar werden er bescheiden paardenrennen gehouden, waaraan alleen zeer obscure paarden deelnamen. Er was een bekoorlijke Hoogstraat met deftige, enigszins van de weg af staande huizen, waarvan het waardig uiterlijk niet te rijmen viel met de uitstallingen van broden, groente of fruit voor de benedenramen. Er was een grote manufacturenhandel, een enorme ijzerwinkel, een aanmatigend uitziend postkantoor, een rij onregelmatig gebouwde onbestemde winkels, twee concurrerende slaggers en een warenhuis. Het bezat een dokter, een advocatenfirma, Messrs. Galbraith, Galbraith & Symmington, een mooie, onverwacht grote kerk, daterend uit 1420, waarin zich nog enkele Saksische overblijfselen bevonden, een nieuwe, monsterlijk lelijke school en twee cafés.

Dat was Lymstock, en, aangespoord door Emily Barton kwam iedereen die 'iemand' was, ons een visite brengen, en kort daarop ging Joanna erop uit om die bezoeken te beantwoorden, met een paar pas gekochte handschoenen aan en een fluwelen baret op die betere dagen had gekend.

Voor ons was het allemaal nieuw en amusant; we hoefden er niet ons hele leven te slijten. Het was een soort intermezzo. Ik maakte aanstalten de orders van de dokter te gaan opvolgen en belang te stellen in mijn bureu.

Joanna en ik vonden alles verschrikkelijk komiek.

Ik geloof wel dat ik nog dacht aan Marcus Kents instructies om te genieten van de plaatselijke schandaaltjes. Maar zeker verwachtte ik niet dat die schandaaltjes me zo onder mijn neus geduwd zouden worden.

Het vreemde was dat we de brief aanvankelijk nog het grappigst van alles vonden. Ik herinner me maar al te goed dat hij aan het ontbijt arriveerde. Ik draaide hem om en om, op de doelloze manier van iemand die de tijd aan zichzelf heeft en uit elke gebeurtenis moet halen wat er in zit. Ik zag dat de brief uit het dorp afkomstig was en een getypt adres had. Ik opende hem vóór de twee brieven met de Londense poststempels, omdat één daarvan een rekening was en de andere een epistel van een tamelijk vervelende neef.

In de envelop zat een velletje papier met uitgeknipte drukletters erop geplakt. Een paar minuten bleef ik naar de woorden staren zonder dat ze tot me doordrongen. Toen snakte ik naar adem.

Joanna, die met gefronste wenkbrauwen over een paar rekeningen gebogen zat, keek op.

‘Hé,’ zei ze, ‘wat is er aan de hand? Je kijkt bepaald onthutst.’

De brief bracht in de meest grove bewoordingen de mening van de schrijver tot uitdrukking dat Joanna en ik geen broer en zuster waren.

‘Ik heb hier een bijzonder smerige anonieme brief,’ zei ik.

Ik was nog steeds ontdaan door de schok. Men verwachtte zoiets nu eenmaal niet in het vredige Lymstock. Joanna toonde onmiddellijk levendige belangstelling.

‘*Nee toch?* Wat staat erin?’

In romans, is me opgevallen, worden smerige en walgelijke brieven zo mogelijk nooit aan vrouwen getoond. Er wordt stilzwijgend aangenomen dat vrouwen ten koste van alles beschermd moeten worden tegen de schok die hun teer zenuwgestel daarvan zou kunnen krijgen.

Het spijt me te moeten bekennen dat het geen seconde bij mij opkwam de brief *niet* aan Joanna te laten zien. Ik gaf hem haar zonder aarzelen.

Zij rechtvaardigde mijn geloof in haar flinkheid door geen andere emotie te tonen dan geamuseerdheid.

‘Wat een smerig stukje werk! Ik had al veel over anonieme brieven gehoord, maar er nog nooit een gezien. Zijn ze altijd zo?’

‘Ik zou het je niet kunnen zeggen,’ zei ik. ‘Ik maak er ook voor het eerst kennis mee.’

Joanna begon te giechelen.

‘Je moet wel gelijk hebben gehad wat mijn make-up betreft, Jerry. Ik veronderstel dat ze denken dat ik onmogelijk iets anders dan een verdorven vrouw kan zijn.’

‘Dat,’ zei ik, ‘samen met het feit dat vader een lange man was met een wilskrachtige kaak en moeder een teer, blond schepseltje met blauwe ogen, en dat ik op hem lijk en jij op haar.’

Joanna knikte nadenkend.

‘Ja, we lijken niets op elkaar. Niemand zou ons voor broer en zuster houden.’

‘Dat blijkt, ja,’ beaamde ik hartgrondig.

Joanna zei dat ze het verschrikkelijk komiek vond.

Ze liet de brief nadenkend aan een punt heen en weer slingeren en vroeg wat we ermee moesten doen.

‘Ik geloof,’ zei ik, ‘dat de geijkte procedure is, hem met een scherpe uitroep van walging in het vuur te laten vallen.’

Ik voegde de daad bij het woord en Joanna applaudisseerde.

‘Schitterend,’ verklaarde ze. ‘Je had bij het toneel moeten gaan. Gelukkig dat de haard nog brandt, vind je niet?’

‘De prullenmand zou een stuk minder dramatisch zijn geweest,’ stemde ik toe. ‘Ik had er natuurlijk ook een lucifer bij kunnen houden en dan langzaam toekijken hoe hij verbrandde – of toekijken hoe hij langzaam verbrandde.’

‘De dingen verbranden nooit als je dat wilt,’ zei Joanna. ‘Dan

gaan ze uit. Je had waarschijnlijk de ene lucifer na de andere moeten afstrijken.'

Zij stond op en liep naar het raam. Even bleef ze daar staan en draaide toen plotseling haar hoofd om.

'Ik vraag me af,' zei ze, 'wie die brief geschreven heeft.'

'Dat zullen we vermoedelijk wel nooit te weten komen,' zei ik.

'Nee, dat denk ik ook niet.' Zij zweeg een ogenblik, en zei toen: 'Nu ik er nog eens over nadenk, weet ik eigenlijk niet of het wel zo grappig is. Weet je, ik dacht dat... dat ze ons hier wel *mochten*.'

'Dat is ook zo,' zei ik. 'Die briefschrijver is eenvoudig de een of andere gek.'

'Ja, dat zal wel. Bah, smerig!'

Ze liep de zonnige tuin in, en terwijl ik mijn sigaret rookte, dacht ik bij mezelf dat ze volkomen gelijk had. Het was smerig. Iemand koesterde een wrok tegen ons omdat we hier waren gekomen – iemand misgunde Joanna haar stralende verfijnde schoonheid – iemand wilde ons *kwetsen*. Het was misschien het beste erom te lachen, maar diep in mijn hart kon ik het niet grappig vinden...

Die morgen kwam dokter Griffith. Ik had met hem afgesproken dat hij me elke week zou onderzoeken. Ik mocht Owen Griffith. Hij was donker, wat lomp en onhandig in zijn bewegingen, maar met vaardige, zachte handen. Hij had een hortende manier van praten en was tamelijk verlegen.

De vooruitgang vond hij bevredigend. Maar hij voegde eraan toe: 'U voelt zich toch wel goed? Verbeeld ik het me, of bent u een beetje down vanmorgen?'

'Dat niet,' zei ik. 'Maar er is vanmorgen een bijzonder gemene anonieme brief gekomen en die heeft een wat nare indruk bij ons achtergelaten.'

Hij liet zijn tas op de grond vallen. Er kwam een opgewonden uitdrukking op zijn mager, donker gezicht.

'Wilt u zeggen dat *u* er een hebt ontvangen?'

Dat vond ik belangwekkend.

‘Het gebeurt dus wel meer?’

‘Ja. Sedert enige tijd.’

‘O,’ zei ik, ‘juist. Ik had de indruk dat iemand tegen ons als vreemdelingen een speciale wrok koesterde.’

‘Nee, nee, daar heeft het niets mee te maken. ’t Is alleen...’ Hij brak af en vroeg toen: ‘Wat stond erin? Tenminste...’ Hij werd plotseling rood en verlegen. ‘Misschien hoor ik dat niet te vragen?’

‘Ik wil het u met alle plezier vertellen,’ zei ik. ‘Er stond alleen in dat die mooie griet die ik had meegebracht, mijn zuster niet was. En dat is dan nog een zeer verfraaide versie van de inhoud.’

Zijn gezicht werd donkerrood van woede.

‘Wel vervloekt! Uw zuster heeft – trekt het zich toch niet erg aan?’

‘Joanna mag er dan uitzien als een engeltje uit een kerstboom,’ zei ik, ‘maar ze is erg modern en flink. Ze vond het heel amusant. Zoiets heeft ze nog nooit meegemaakt.’

‘Dat zou ik tenminste niet hopen,’ zei Griffith uit de grond van zijn hart.

‘En,’ zei ik vol overtuiging, ‘dat lijkt me ook de beste manier om het op te vatten. Als iets uitermate belachelijks.’

‘Ja,’ zei Owen Griffith, ‘alleen...’

Hij zweeg en ik viel hem vlug in de rede: ‘Precies,’ zei ik, ‘dat is het nu juist – alleen...!’

‘De moeilijkheid is,’ zei hij, ‘dat dat soort dingen zo gauw toeneemt, als het eenmaal begonnen is.’

‘Dat kan ik me indenken.’

‘Het is natuurlijk een ziekelijke afwijking.’

Ik knikte. ‘Hebt u er enig idee van wie hier achter zit?’

‘Nee, was het maar waar! Ziet u, anonieme brieven ontstaan altijd door een of twee oorzaken. Of ze zijn tegen een bepaalde persoon of groep personen gericht, d.w.z. ze zijn *gemotiveerd*, het is iemand die een bepaalde griet heeft (of denkt dat hij die heeft) en die een bijzonder smerige en achterbakse manier uitkiest om die griet te uiten. Dat is gemeen en walgelijk, maar niet noodzakelijk het werk

van een gek, en het is gewoonlijk tamelijk gemakkelijk de schrijver op te sporen; een ontslagen bediende, een jaloerse vrouw, enz. Of ze zijn *algemeen*, en dan is het ernstiger. De brieven worden dan zonder onderscheid des persoons gestuurd en dienen alleen om de een of andere afwijking in het brein van de schrijver af te reageren. Uiteindelijk wordt de persoon in kwestie natuurlijk opgespoord – vaak is het iemand van wie niemand het ooit had gedacht – en dan is de zaak afgedaan. Verleden jaar was er een dergelijk ernstig geval hier in de streek – het bleek tenslotte de cheffin van de modeafdeling van een groot manufacturenmagazijn te betreffen. Een rustige en beschaafde vrouw – was er al jaren. Ik herinner me ook iets dergelijks uit mijn vorige praktijk in het noorden – maar dat bleek zuiver een geval van persoonlijke nijd te zijn. Maar zoals ik zeg, ik heb nogal eens iets van die aard meegemaakt, en als ik eerlijk moet zijn, ik ben er bang voor.’

‘Is het allang aan de gang?’ vroeg ik.

‘Dat geloof ik niet. Maar het is natuurlijk moeilijk te zeggen, want de mensen die deze brieven krijgen, lopen er niet mee te koop. Ze gooien ze in de kachel.’

Hij zweeg even.

‘Ik heb er zelf een ontvangen. Symmington, de advocaat, heeft er een gekregen. En een paar van mijn arme patiënten hebben mij ervan verteld.’

‘Allemaal zo’n beetje hetzelfde genre?’

‘O, ja. Hameren op het thema sex. Dat is altijd de clou.’ Hij grinnikte. ‘Symmington werd beschuldigd van ongeoorloofde relaties met zijn secretaresse – die arme oude juffrouw Ginch, die minstens veertig is, met een pince-nez en knaagtanden. Symmington is er regelrecht mee naar de politie gegaan. Mijn brieven beschuldigden me van schending van het professionele decorum met mijn vrouwelijke patiënten, met alle mogelijke details. Al die brieven zijn heel kinderlijk en onzinnig, maar ontzettend venijnig.’ Zijn gezicht veranderde en werd ernstig. ‘Maar hoe dan ook, ik ben er *bang* voor. Die dingen kunnen gevaarlijk zijn, weet u.’

‘Dat geloof ik ook.’

‘Ziet u,’ zei hij, ‘al is het nog zulke grove en kinderlijke nijd, vroeg of laat zal een van die brieven de roos treffen. En God weet wat er dan zal gebeuren! Ik ben ook bang voor het effect op het langzame, argwanende, onontwikkelde brein. Als dat soort mensen iets geschreven zien, denken ze dat het waar is. Allerlei complicaties kunnen daardoor ontstaan.’

‘Het was een brief van een onontwikkeld mens,’ zei ik peinzend, ‘geschreven door iemand die zo goed als analfabeet is, zou ik zeggen.’

‘Zou het?’ zei Owen en vertrok.

Toen ik er later over nadacht, vond ik dat ‘Zou het?’ tamelijk verontrustend.

Hoofdstuk 2

Ik wil niet beweren dat de komst van onze anonieme brief geen onaangename indruk achterliet. Dat was ontegenzegglijk het geval. Aan de andere kant was ik hem echter ook weer gauw vergeten, omdat ik de zaak toen nog niet ernstig opnam. Ik meen me te herinneren bij mezelf te hebben gedacht dat deze dingen waarschijnlijk tamelijk vaak voorkomen in afgelegen dorpjes. Vermoedelijk zat er een of andere hysterische vrouw achter met veel zin voor het dramatische. In elk geval, als alle brieven zo kinderlijk dwaas waren als die van ons, konden ze niet veel kwaad stichten.

Het volgende incident, als ik het zo mag noemen, vond ongeveer een week later plaats, toen Partridge met stijf opeengeklemd lippen kwam meedelen dat Beatrice, het dagelijkse hulpje, die dag niet zou komen.

‘Ik heb begrepen, meneer,’ zei Partridge, ‘dat het meisje van streek is.’

Het was me niet helemaal duidelijk waar Partridge op doelde, maar ik veronderstelde (ten onrechte) de een of andere maagstoornis, die Partridge uit kiesheid niet nader wilde aanduiden. Ik zei dat het me speet en dat ik hoopte dat ze weer gauw beter zou zijn.

‘Het meisje mankeert niets, meneer,’ zei Partridge. ‘Haar gevoelens zijn gekwetst.’

‘O,’ zei ik niet-begrijpend.

‘Vanwege,’ zei Partridge, ‘een brief die ze heeft ontvangen. Een brief vol Insinuaties.’

Partridges grimmige blik, gepaard gaande met de wel zeer duidelijke hoofdletter I van insinuaties, maakten mij duidelijk dat die

insinuaties iets met mij te maken hadden. Aangezien ik Beatrice nauwelijks zou hebben herkend als ik haar in het dorp was tegengekomen, zo weinig had ik op haar gelet, voelde ik me niet ten onrechte geërgerd. Een op twee krukken voortstropelende invalide is nauwelijks geschikt voor de rol van verleider van dorpsmeisjes. Ik zei op geïrriteerde toon: ‘Wat een onzin!’

‘Precies wat ik heb gezegd, meneer, tegen de moeder van het meisje,’ zei Partridge. “‘Verkeerde dingen,” zei ik tegen haar, “komen in dit huis niet voor en zullen ook nooit gebeuren, zolang ik er ben. Wat Beatrice betreft,” zei ik, “de meisjes zijn tegenwoordig anders dan vroeger, en wat ze ergens anders uitvoert, daar weet ik niets van.” Maar de kwestie is, meneer, dat Beatrices vriend uit de garage met wie ze gaat, óók zo’n smerige brief heeft gekregen en er is geen land met hem te bezeilen.’

‘Ik heb van mijn leven nog nooit zoiets waanzinnigs gehoord,’ zei ik woedend.

‘Als ik het zeggen mag, meneer,’ zei Partridge, ‘mogen we van geluk spreken dat we dat meisje kwijt zijn. Ik zeg maar zo, als er niet *iets* was dat het daglicht niet mag zien, zou ze zo’n drukte niet maken. Waar rook is, is vuur, dat zeg ik maar.’

Op dat ogenblik had ik er nog geen idee van, hoe dat speciale zinnetje op mijn zenuwen zou gaan werken.

2

Ik zou die morgen op avontuur uit gaan en te voet de tocht naar het dorp ondernemen. (Joanna en ik noemden het altijd ‘het dorp’, ofschoon dit technisch onjuist was en Lymstock zich geërgerd zou hebben aan die betiteling.)

De zon scheen, en in de koele, opwekkende lucht was een vleugje lente te bespeuren. Ik nam mijn stokken en begaf me op weg, na Joanna’s gezelschap zeer beslist te hebben geweigerd.

‘Nee,’ zei ik, ‘ik wil geen beschermengel naast me hebben om me aan te moedigen. Je weet toch wel dat hij die alleen gaat het vlugste opschiet. Ik heb heel wat zaken af te doen. Ik ga naar Galbraith, Galbraith & Symmington om die overschrijving van aandelen te tekenen, dan naar de bakker om te klagen over het krentenbrood, en dan dat boek terugbrengen dat we hebben geleend. En ik moet ook nog naar de bank. Laat me gaan, lieve zus, de morgen is zo voorbij.’

We hadden afgesproken dat Joanna me zou opvangen met de wagen, om me bijtijds voor de lunch terug te rijden, de heuvel op.

‘In die tijd kun je heel Lymstock wel gaan opzoeken.’

‘Ik twijfel er niet aan,’ zei ik, ‘dat ik tegen die tijd iedereen zal hebben gezien die maar enigszins de moeite waard is.’

De Hoogstraat was namelijk ’s morgens een soort rendez-vous voor winkelende dorpelingen, waar al het nieuws werd uitgewisseld.

Maar tenslotte wandelde ik toch niet alleen naar het stadje. Ik had ongeveer tweehonderd meter afgelegd, toen ik een fietsbel achter me hoorde, en na een gepiep van remmen viel Megan Hunter van haar stalen ros aan mijn voeten.

‘Hallo,’ zei ze buiten adem, druk bezig op te krabbelen en haar kleren af te kloppen.

Ik mocht Megan wel, en vreemd genoeg voelde ik een soort medelijden met haar.

Zij was de stiefdochter van Symmington, de advocaat, de dochter uit mevrouw Symmingtons eerste huwelijk. Er werd door niemand veel gesproken over meneer (of kapitein) Hunter, en ik had daaruit opgemaakt dat het maar het beste werd geacht hem te vergeten. Het gerucht ging dat hij mevrouw Symmington heel slecht had behandeld. Ze was een jaar of twee na hun huwelijk van hem gescheiden. Zelf enigszins bemiddeld, had ze zich met haar dochtertje in Lymstock gevestigd ‘om te vergeten’, en was tenslotte getrouwd met de enige acceptabele vrijgezel van het plaatsje, Richard Symmington. Uit het tweede huwelijk waren er twee zoons, verafgoed door hun ouders, en ik had het idee dat Megan zich soms hopeloos overbodig voelde in het gezin.

Ze leek beslist niet op haar moeder, een klein bloedarmoedig vrouwtje van een verlepte schoonheid, die met een zachte, melancholieke stem praatte over het dienstbodenvraagstuk en over haar gezondheid.

Megan was een lang meisje, met onhandige bewegingen, en hoewel ze in werkelijkheid twintig was, leek ze meer op een bakvis van zestien. Ze had een bos slordig bruin haar, groenbruine ogen, een smal, hoekig gezichtje en een onverwacht charmante, iet of wat scheve glimlach. Haar kleren waren saai en onaantrekkelijk en ze droeg gewoonlijk katoenen kousen met gaten erin.

Die morgen kwam ik tot de conclusie dat ze meer op een paard leek dan op een menselijk wezen. Maar goed verzorgd zou ze werkelijk een heel aardig paard kunnen worden.

Als gewoonlijk ratelde ze in een ademloze vaart.

‘Ik ben naar de boerderij geweest – u weet wel, van Lasher – om te kijken of ze ook eendeneieren hadden. Ze hebben een schattig stel biggetjes. Doddig! Houdt u van biggetjes? Ik wel. Ik houd zelfs van de lucht die ze bij zich hebben.’

‘Goed verzorgde biggetjes horen niet te ruiken,’ zei ik.

‘Niet? Hier ruiken ze allemaal. Gaat u naar de stad wandelen? Ik zag dat u alleen was en toen dacht ik dat ik misschien wel met u mee kon lopen, alleen stopte ik een beetje te plotseling.’

‘Je hebt je kous opgehaald,’ zei ik.

Megan keek een beetje mistroostig naar haar rechterbeen.

‘Ja, dat zie ik. Maar er zaten al twee gaten in, dus hindert het niet zo erg, vindt u wel?’

‘Stop jij je kousen ooit weleens, Megan?’

‘Soms. Als mams me betrapt. Maar ze let er niet zo erg op wat ik doe – dus dat is in zeker opzicht maar goed ook.’

‘Je schijnt niet te beseffen dat je volwassen bent,’ zei ik.

‘Bedoelt u dat ik meer op uw zuster zou moeten lijken? Zo opgeprikt als een modepop?’

Ik was niet erg ingenomen met die beschrijving van Joanna.

‘Ze ziet er keurig uit en is aardig om naar te kijken,’ zei ik.